

Kolding Folkeblad

eller
Syd-jyff Tidende.

Udgivet af G. Berg. Ansvarlig Redaktør Enevold Sørensen. Trykt i Udgiverens Bogtrykkeri i Kolding ved D. Thuge.

Udgaar hvert Søndags Aftag. Bestilles paa alle Postkontorer og Berolingssteder samt paa Bladets Kontor. Afser paa Udgivelsesstedet 2 Kr. hvert Hverdag. Kontor og Trykkeri i Kolding. Lige for Aften. — Bestillingstid: 10 Kr. pr. Linie 3 Krer Tilfulde gives Rabat.

Nr. 278

Lørdag den 26. November 1881.

10. Aarg.

Et Par Bemærkninger til Overvejelse. Under foranstaaende Overskrift har en Hr. H. B. for nogle Dage siden i dette Blad henstillet nogle Ord til Danmarks Bondestand, og haaber, at den vil modtage dem med Venlighed.

Jeg skal allerførst tillade mig at gjøre den ærede Indsender opmærksom paa et stort Fejlgreb (idet han vel har tænkt sig sine „Bemærkninger“ forstaaet af Bondestanden nu) ved i sit Stykke at bruge saa mange fremmede Ord, som Bønderne med den Oplysning, han forudsætter hos dem, ikke kunne forstaa.

Jeg vil indrømme Hr. H. B., at Oplysning og Kundskaber — jeg nævner begge Begreber — er det, det skorter paa; Oplysning for at tilfredsstille Trangen og Kundskaber for at tilfredsstille Tarven; men det turde dog være et Spørgsmaal, om det er Skolen alene, der er Skyld i Manglen.

Eleverne i „Realskoler“ og „lærde Skoler“ blive stadig „holdte til Bogen“ og blive stedse forsynede fra Hjemmet med de Læremidler, Skolen foreskriver; men saaledes gaar det ikke med Eleverne i Almueskolen. Saa snart Børnene komme af Skolen, blive de af Forældrene eller andre satte til at arbejde, og da nu Manden er trættet i Skolen og Legemet trættes i Hjemmet, saa er det let forstaaeligt, at den boglige Syssel bliver til intet i Aftentimerne.

Det er rigtigt, at Bondestanden nu for Tiden fører an i Kampen for Frihed — og Tolerance (Fordragelighed)? — og at den maa sørge for, at Efterslægten kan faa mere Oplysning (Livsoplysning) end den nuværende Slægt har; men at forlange, at den skal naa samme Dannelsesstrin som „Reaktionens“ (Tilbagekridtspartiets) Forkæmpere, der for største Delen have faaet deres Udvikling i Landets øverste Skole, turde dog være for meget, ligesom det vel heller ikke var ønskeligt, da det saa var at vente, at vor Bondestand vilde slutte sig til det europæiske Tilbagekridtsparti.

Et Par Bemærkninger til Overvejelse. Under foranstaaende Overskrift har en Hr. H. B. for nogle Dage siden i dette Blad henstillet nogle Ord til Danmarks Bondestand, og haaber, at den vil modtage dem med Venlighed.

Jeg skal allerførst tillade mig at gjøre den ærede Indsender opmærksom paa et stort Fejlgreb (idet han vel har tænkt sig sine „Bemærkninger“ forstaaet af Bondestanden nu) ved i sit Stykke at bruge saa mange fremmede Ord, som Bønderne med den Oplysning, han forudsætter hos dem, ikke kunne forstaa.

Jeg vil indrømme Hr. H. B., at Oplysning og Kundskaber - jeg nævner begge Begreber - er det, det skorter paa; Oplysning for at tilfredsstille Trangen og Kundskaber for at tilfredsstille Tarven; men det turde dog være et Spørgsmaal, om det er Skolen alene, der er Skyld i Manglen.

Eleverne i „Realskoler“ og „lærde Skoler“ blive stadig „holdte til Bogen“ og blive stedse forsynede fra Hjemmet med de Læremidler, Skolen foreskriver; men saaledes gaar det ikke med Eleverne i Almueskolen. Saa snart Børnene komme af Skolen, blive de af Forældrene eller andre satte til at arbejde, og da nu Manden er trættet i Skolen og Legemet trættes i Hjemmet, saa er det let forstaaeligt, at den boglige Syssel bliver til intet i Aftentimerne.

Det er rigtigt, at Bondestanden nu for Tiden fører an i Kampen for Frihed - og Tolerance (Fordragelighed)? - og at den maa sørge for, at Efterslægten kan faa mere Oplysning (Livsoplysning) end den nuværende Slægt har; men at forlange, at den skal naa samme Dannelsesstrin som „Reaktionens“ (Tilbagekridtspartiets) Forkæmpere, der for største Delen have faaet deres Udvikling i Landets øverste Skole, turde dog være for meget, ligesom det vel heller ikke var ønskeligt, da det saa var at vente, at vor Bondestand vilde slutte sig til det europæiske Tilbagekridtsparti.

Det er ikke nødvendigt for den danske Bonde at kjende Homérs Værker eller, som Holberg siger, at kjende sin Philosophicam og Methaphysicam, da han i hele sit Liv ikke har Brug for saadant. Ligeledes er det vel heller ikke nødvendigt for Bonden, at han har hørt de forskjellige videnskabelige Forelæsninger, som gives paa Universitetet af vore lærdeste Mænd. — Der maa, for at vor Bondestand kan blive fuldkommen værdig til at føre an i Kampen for „Frihed for alt, hvad der stammer fra Aand“, arbejdes hen paa en mere historisk og nordisk Oplysning, saa det bliver den klart, hvor langt vore Forfædre ere komne frem i Opbygningen af det danske Folkehus, for at den kan fortsætte paa den en Gang begyndte Grundvold; thi vil enhver ny Slægt lægge Grund paa ny, saa saa vi aldrig Huset rejst. Der maa Oplysning til om alt, hvad der vedrører Menneskelivet og Folkelivet og saa megen sand Dannelselse, at Bondestanden paa en jævn, naturlig Maade kan fremvise alt det ædle og højbaarne, som er de nordiske Folk medfødt, og lad os holde os fra den historisk-filosofiske (videnskabelige) Oplysning, som kun er af Betydning for Videnskabsmænd.

Jeg deler nogenlunde Hr. H. B.s Anskuelse om Religionen som Fag i Skolerne, og er enig med ham i, at den meget mere er Hjemmets Sag, men hans Fordring i dansk Stil er for mit Kjendskab til Børns

Evner for stor. Det er vanskeligt nok for en Seminarieelev paa tre Aar at lære at udtrykke sig fejlfrit, korrekt og tydeligt, og man maa dog hos en saadan forudsætte større Udvikling end hos et Barn endog paa femten Aar. Lad os alle være enige i, at Bonden maa sende sine Sønner og Døtre paa Højskole, hvor der bibringes dem en historisk-nordisk Oplysning og derigjennem Kjærlighed til vort eget, men ikke paa en saadan, som vil bibringe sine Elever historisk-filosofisk Oplysning, thi den naas ej paa kort Tid. — Ja, Bonden maa være villig til at ofre efter Evne, men Rom blev ikke bygget paa een Dag.

h.

Det er ikke nødvendigt for den danske Bonde at kjende Homérs Værker eller, som Holberg siger, at kjende Philosophicam og Methaphysicam, da han i hele sit Liv ikke har Brug for saadant. Ligeledes er det vel heller ikke nødvendigt for Bonden, at han har hørt de forskjellige videnskabelige Forelæsninger, som gives paa Universitetet af vore lærdeste Mænd. — Der maa, for at vor Bondestand kan blive fuldkommen værdig til at føre an i Kampen for „Frihed for alt, hvad der stammer fra Aand“, arbejdes hen paa en mere historisk og nordisk Oplysning, saa det bliver den klart, hvor langt vore Forfædre ere komne frem i Opbygningen af det danske Folkehus, for at den kan fortsætte paa den en Gang begyndte Grundvold; thi vil enhver ny Slægt lægge Grund paa ny, saa saa vi aldrig Huset rejst. Der maa Oplysning til om alt, hvad der vedrører Menneskelivet og Folkelivet og saa megen sand Dannelselse, at Bondestanden paa en jævn, naturlig Maade kan fremvise alt det ædle og højbaarne, som er de nordiske Folk medfødt, og lad os holde os fra den historisk-filosofiske (videnskabelige) Oplysning, som kun er af Betydning for Videnskabsmænd.

Jeg deler nogenlunde Hr. H. B.s Anskuelse om Religionen som Fag i Skolerne, og er enig med ham i, at den meget mere er Hjemmets Sag, men hans Fordring i dansk Stil er for mit Kjendskab til Børns Evner for stor. Det er vanskeligt nok for en Seminarieelev paa tre Aar at lære at udtrykke sig fejlfrit, korrekt og tydeligt, og man maa dog hos en saadan forudsætte større Udvikling end hos et Barn endog paa femten Aar. Lad os alle være enige i, at Bonden maa sende sine Sønner og Døtre paa Højskole, hvor der bibringes dem en historisk-nordisk Oplysning og derigjennem Kjærlighed til vort eget, men ikke paa en saadan, som vil bibringe sine Elever historisk-filosofisk Oplysning, thi den naas ej paa kort Tid. — Ja, Bonden maa være villig til at ofre efter Evne, men Rom blev ikke bygget paa én Dag.

h.